

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ของเกษตรกร ในพื้นที่กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ผู้วิจัย นายสมชาย นิคมเมืองปัก ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คำงวิวัฒน์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน

ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) สภาพการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ของเกษตรกร 3) ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ของเกษตรกร

ประชากร คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ในพื้นที่กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 317 ราย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 177 ราย โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าค่าสุด ค่าสูงสุด ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 47.18 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกครอบครัวเฉลี่ย 4.94 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 29.89 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นที่ดินตนเอง มีที่ดินสำหรับเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้เฉลี่ย 14.51 ไร่ เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้เฉลี่ยรายละ 9.67 ตัว แรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 1.73 คน เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้เป็นรายได้เสริม รายได้จากการขายโคเนื้อในปี 2549 เฉลี่ยรายละ 28,680.26 บาท มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 3.26 ปี ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนตนเองและครอบครัวในการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ พันธุ์โคเนื้อที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง รองลงมาคือ พันธุ์อเมริกันบราห์มัน ในปี 2549 มีโคเนื้อตั้งท้องเฉลี่ย รายละ 3.47 ตัว มีลูกโคเกิดใหม่เฉลี่ย รายละ 3.11 ตัว การผสมพันธุ์ใช้วิธีลงไปผสม และใช้พ่อพันธุ์คุมฝูง มีการคัดโคที่ลักษณะไม่ดีขาย เกือบทั้งหมดมีการสร้างคอกอยู่นอกบ้าน มีหลังคากันแดดฝน ส่วนใหญ่คอกหญ้าในสวนผลไม้ส่วนหัวและก้นคอกหญ้าให้กิน มีการปลูกหญ้าขึ้น ไม่มีการให้อาหารข้น มีการใช้แร่ธาตุเป็นครั้งคราว การปฏิบัติเลี้ยงดูไม่มีการตัดสายสะดือ ไม่มีการตัดทำลายเขา และไม่ได้แยกโคตั้งท้องออกจากฝูง มีการถ่ายพยาธิและกำจัดเห็บให้โคเนื้อเป็นครั้งคราว เมื่อโคป่วย และ/หรือตาย จะตามตัวแพทย์มาตรวจรักษา และ/หรือชันสูตรซาก สวนผลไม้ที่ปลูก คือ เงาะ ทุเรียน มังคุด โดยปลูกทั้ง 3 ชนิดคละกัน และปลูกเป็นแถวมากที่สุด ถึงเหลือจากใบอ่อน ผลอ่อน ขอดนำเสียบ นำไปให้โคกินเป็นอาหาร ส่วนใหญ่นำมูลโคไปใส่สวนในรูปมูลโคสด ปัญหาที่เกษตรกรประสบคือ เงินทุนไม่เพียงพอ พื้นที่สวนผลไม้ใช้เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้มีน้อย ขาดหญ้าในฤดูแล้ง แรงงานไม่เพียงพอ พ่อพันธุ์/แม่พันธุ์มีราคาสูง ไม่สะดวกในการขอรับบริการผสมเทียมและติดต่อเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ โรงพยาบาลนอกและภายใน การตลาด เกษตรกรเสนอแนะให้รัฐสนับสนุนเงินทุน เงินกู้ระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ จัดที่ดินทำกินและเอกสารสิทธิ์ ดำเนินการกับผู้นำชุมชน และปรับปรุงปลูกพืชอาหารสัตว์ในทำเลเลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะ อบรมให้ความรู้ด้านการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ สร้างพัฒนาเครือข่ายอาสาพัฒนาปศุสัตว์

คำสำคัญ การเลี้ยงโคเนื้อ การเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

Thesis title : Mixed Farming of Beef Cattle Raising and Fruit Orchard by Farmers in Khao Khitcha Kut District, Chanthaburi Province

Researcher : Mr.Somchai Nijmungpag ; **Degree :** Master of Agriculture (Agricultural Extension) ; **Thesis advisors :** (1) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor ; (2) Dr. Porntip Udomsin, Associate Professor. **Academic Year :** 2007

ABSTRACT

The objectives of the study were to investigate the following : 1) The social economic condition of the farmers 2) beef raising along with orchard of farmers 3) problems obstruction and recommendations of the farmers.

The population in this research was the farmers on Beef cattle farms in the orchards in Kitchagoot Chanthaburi Province . From 317 farmers , 177 farmers were at random , collected the information by the of structural interview and the data were analysed by computer program due to frequency percentage maximum and minimum of standard diversion of mathematical reckoner.

The study found that the farmers with the average ages of 47.18 years graduated primary school . The members of the family in the area have occupied their own farms 29.89 rai , most of these people have the beef cattle farms in the orchards , bout 14.51 rai and have 9.67 cattle for 1.73 person of each family . The average family income in the year of 2549 (2006) about 28,680.20 baht form 3.26 experience years . Most of the farmers have their own budget for the farms and the orchards . The cattle on farm mostly Thai native cattle and American Brahman . In 2549 (2006) yielded 3.47 preoynant cattle which gave 3.11 young calves . Reproduction was made by leading the cows and the bulls mating in the field . Calling was done by selling bad and ununiform growth . On the farm in the orchard , the simple farmhouses were settled only to protect sun and rain . Feeds were the grass in the area around , some places have grown hole grass . The farmers rarely used concentrates feed but occasionally mineral was used . Farming operation , cutting umbilical cords in newborn calves were not done , including pregnant cows were not separated from herds. Worm , ticks and mites were occasionally treated . Sick and dead cattle were informed to the local veterinarians . Lambutan , durian , mangosteen , lands art and mixed were grown together in the long lines in raws. Generally unwanted parts of the trees used for the feed for cattle . The manual used as the fertilizer . These are the main problems for cattle farms in the orchards Lacking of budget , small area cannot enable to enlarge the herds , do not have enough grass in the dry season , unadequate farm power , expensive male and females breeds , artificial breeding is not convenient in asking help from the local extension officials , pest control and marketing . Farmers need government to raise fund for low interest loaning and long term return Land management and issued document also considered important . Protecting the forest demolition , plants for animal feeds , the suitable sites for cattle farms essential . Training about cattle farm in the orchard is important to develop the volunteers for offering help to the farmers on farms.

Keywords : Beef Raising , Beef Raising along with Orchards , Khao – Kichagoot District, Chanthaburi Province